

представен в относителната форма:

$$\Delta I_0 = \Delta P_{\bar{p}} + \Delta P_Q + \Delta P_{\bar{p}Q}, \text{ където:}$$

$$\Delta I_0 = \frac{\Delta P}{P_0} = \frac{P_1 - P_0}{P_0} \text{ е относителният}$$

прираст на еднородната продукция;

$$\Delta P_{\bar{p}} = \frac{\Delta P_{\bar{p}}}{P_0} \text{ - относителният прираст}$$

на продукцията само от промяната на средната цена $\bar{p}$;

$$\Delta P_Q = \frac{\Delta P_Q}{P_0} \text{ - относителният прираст}$$

на продукцията само от промяната на натуралното количество Q ;

$$\Delta P_{\bar{p}Q} = \frac{\Delta P_{\bar{p}Q}}{P_0} \text{ - относителният при-}$$

раст на продукцията от съвместните еднопосочни промени на $\bar{p}$ и Q .

С числата от примера

$$\Delta I_0 = \frac{76}{80} = 0.95,$$

$$\Delta P_{\bar{p}} = \frac{37}{80} = 0.4625,$$

$$\Delta P_Q = \frac{26.667}{80} = 0.3333$$

$$\text{и } \Delta P_{\bar{p}Q} = \frac{12.333}{80} = 0.1542, \text{ откъдето}$$

$$\Delta I_0 = 0.4625 + 0.3333 + 0.1542 = 0.95.$$

Интерпретацията на тези ефекти е аналогична на интерпретацията на абсолютните ефекти: общата продукция е нараснала почти два пъти - с 95%. Нейното увеличение само от прираста на

средната цена $\bar{p}$ е с 46.25%, само от увеличението на натуралното количество Q - с 33.33%, и от съвместните увеличения на $\bar{p}$ и Q - с 15.42%. Всички относителни ефекти са нанесени на фиг. 2а. За разлика от фиг. 1 на фиг. 2, както и на всички следващи фигури за такива ефекти, базисните обеми на продукцията са представени с квадрати. Това се налага от анализа на относителните промени на цените и натуралните количества, на които базисните равнища се приемат за 1 или 100%.

Следващият анализ е извършен със същите данни за произведената стока в двата филиала на фирмата, които обаче се разглеждат като данни за разнородна продукция на две различни стоки. Нека условно допуснем най-елементарния случай - че цялата „потребителска кошница“ е разделена само на две разнородни групи, във всяка от които стоките са еднородни. От такива данни обаче не могат да се пресмятат средни цени за цялата продукция, нито да се сумират натуралните количества на отделните видове стоки. Нейният прираст може да се анализира единствено чрез средното относително изменение на цените p_i и средното относително изменение на натуралните количества q_i (Гатев, 1995). Влиянието на средното относително изменение на цените може да се оцени най-просто чрез абсолютния нетен ефект ΔP_p само от промените на различните цени, докато влиянието на средното относително изменение на натуралните количества - чрез абсолютния нетен ефект ΔP_q само от промени-